

1. Виконати крок лівою ногою вперед – вліво.
2. Одноразово захопити праву руку супротивника різнойменною рукою хватом знизу, а однойменною - зверху.
3. Виконати правою ногою розслаблюючий удар.
4. Виконати поворот кругом на лівій нозі вправо, одночасно скручуючи праву долоню руки супротивників усередину.
5. Закрутити праву руку другого номера за спину.

Знешкодивши другого номера, захищаючись відштовхує його в сторону першого та виконує по ньому на протязі 10 секунд атакуючі удари руками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баширова Л.М., Баширов Р.Р. Математическое моделирование в спорте /Л.М. Баширова, Р.Р. Баширов/ Ташкент: Медицина, 1988. С. –143./
2. Гамалий В.В. Моделирование техники двигательных действий в спорте/В.В. Гамалий/ Наука в олимпийском спорте.-2005.- №2. – С. 108-116.
3. Кузнецов В.В., Новиков А.А. К проблеме модельных характеристик квалифицированных спортсменов / В.В. Кузнецов, А.А. Новиков/ Теория и практика физической культуры. – 1975. – №1. – С. 59-62.
4. Чумаков Е.М. СТО уроков борьбы самбо / Е.М. Чумаков/- М., изд. ФиС, 1988. ст. 11.
5. Kuznetsov V.V., Shustin B.N. Metodologiya postroeniya modelnykh harakteristik silneyshih sportsmenov /V.V. Kuznetsov, B.N. Shustin / Sovershenstvovanie upravleniya sistemoy podgotovki kvalifitsirovannykh sportsmenov: Teoriticheskie aspekty / Pod red. V.V.Kuznetsova. – М., 1980. – С. 68.
6. Shestakov M. Upravlenie tehnicheckoy podgotovkoy v legkoy atletike na osnove kompyuternogo modelirovaniya /M. Shestakov/ Nauka v olimpiyskom sporte. – 2005. - #2. – С. 187-196.
7. Platonov V.N. Sistema podgotovki sportsmenov v olimpiyskom sporte /V.N. Platonov/ – К. : Olimpiyskaya literatura, 2004. S. – 808
8. Shustin B.N. Modelirovanie i prognozirovanie v sisteme sportivnoy podgotovki /B.Shustin/ М.: SAAM, 1995.- S. 226-237.

УДК : 796.011.3:378.147:371.134:794.088.6

Гальченко Л.В.
Запорізький національний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВИКОРИСТАННЯ РУХЛИВИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ІГОР У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті проаналізовано психолого-педагогічна література та інформація з мереж Інтернету щодо методологічних підходів до проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Зазначено, що такі методологічні підходи, як: системний, аксіологічний, адаптаційний, особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний, контекстний та компетентнісний є вирішальними для наукового обґрунтування ефективної професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання рухливих і національних ігор у професійній діяльності.

Ключові слова: методологічні підходи, вчитель фізичної культури, професійна діяльність, рухливі і національні ігри.

Гальченко Л.В. Методологические подходы к проблеме подготовки будущих учителей физической культуры к использованию подвижных и национальных игр в профессиональной деятельности. В статье проанализирована психолого-педагогическая литература и информация из сетей Интернета относительно методологических подходов к проблеме подготовки будущих учителей физической культуры. Указано, что такие методологические подходы, как: системный, аксиологический, адаптационный, личностно-ориентированный, личностно-деятельностный, контекстный и компетентностный являются решающими для научного обоснования эффективной профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры к использованию подвижных и национальных игр в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: методологические подходы, учитель физической культуры, профессиональная деятельность, подвижные и национальные игры

Galchenko L.V. Methodological approaches to the problem of preparation of teachers of physical education for

use of mobile and national games in professional activities. The article analyzes psychological and pedagogical literature and information from networks on methodological approaches to the problem of preparation of future teachers of physical culture. Such methodological approaches as systematic, axiological, adaptational, personally-oriented, personally-activity, contextual and competent are crucial for the scientific substantiation of effective professional training for future teachers of physical training to use mobile and national games in professional activities, mentioned in article. We have identified systematic approach due to the fact that the process of student's preparation has prolonged nature, it involves the gradual mastering of abilities of task's realization, as well as learning and formation of skills in conducting national and movable games. Axiological approach was applied because it promotes professional activity as personally-significant values of future teachers of physical education, creating the need in mastering the knowledges in the professional activity's value, skills in comparing professional values with the actual system of values and to convert existing attitude to professional activities in valuable one. For its development, adaptational approach requires creating of principles of systematization of national movable games, based on which the preliminary stage of preparation for using it in educational activities is carried out. Personally – oriented approach is associated with the construction of an education in which the conditions for developing of individuality of future teacher of physical culture are created. Personally – active approach permits to increase student's motivation in mastering the discipline "Movable and national games with the methodological teaching" and provides a creative approach in solving educational problems in the classroom. Contextual approach is applied because it involves creating of pedagogical education in the context of real educational activity that allows to recreate different components of the professional environment and related requirements for the teacher's individuality. Competency building approach is pointed out, because it defines the formation of personal and professional skills which ensure successful application of knowledge and skills in various areas of social practice and determines the need for constant self-development.

Key words: *methodological approaches, physical education teacher, professional activity, mobile and national games.*

Постановка проблеми. Позицію України у питаннях модернізації освіти, підготовки педагогічних кадрів засвідчив Форум міністрів освіти Європи «Школа XXI століття: Київські ініціативи» (Київ, 2011). Прийняте за підсумками Форуму Київське комюніке (затверджене Комітетом Ради Європи та офіційно направлене до міністерств освіти 47 країн) відобразило думку щодо створення єдиного європейського освітнього простору «від садка до університету». Одним із головних напрямів Комюніке визначає підготовку вчителя «Новій освіті Європи – новий європейський учитель», а серед основних компетенцій, якими має оволодіти вчитель XXI ст.: компетенцію науковця-дослідника, інформаційну, мовну, адаптивну, комунікативну, здатність навчатися впродовж життя. Визначено потребу в обґрунтованому й послідовному запровадженні перспективних технологій, раціональних і ефективних підходів до організації наукової та інноваційної діяльності в освіті [13 с. 20].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема методології наукового дослідження привертала увагу багатьох науковців і філософів (І.В. Гавриш, В.І. Лозова, Е.Н. Хриков), але обґрунтування методів і засобів наукового пізнання в системі освіти України здійснюється тільки останні півстоліття А.І. Альошина (1994), О.С. Куц (1995), В.Г. Савченко (2003), В.А. Філіпов (1994). Сутність системного підходу в системі освіти сьогодні розробляють та досліджують такі науковці, як В.П. Беспалько, Т.В. Галкіна, В.З. Течієва, А.І. Фролков. Значний внесок у розробку АКСІОЛОГІЧНОГО підходу внесли наукові праці вчених: І.М. Дичківської, О.Л. Фролова, Н.Є. Щуркова та ін. Адаптаційний підхід вивчали Л.В. Антропова, В.В. Голубева, Є.Л. Жарікова, А.М. Савіна. Особистісно-орієнтований підхід знайшов висвітлення в працях І.Д. Бех, А.А. Борщевського, Л.С. Виготського, Н.Ш. Фазлєєва, М.Г. Чобітько та ін. Особистісно-діяльнісний підхід вивчали Г.А. Атанов, Ю.В. Васьков та ін. Концептуальні положення контекстного підходу розкриваються в роботах Г.Х. Валєєва, А.А. Вербицького, Л.А. Ємельянової. Сутність компетентнісного підходу в системі освіти сьогодні розробляють та досліджують такі науковці, як А.А. Вербицький, Г.С. Вялікова, І.І. Драч, І.О. Зимня, А.М. Імашев, А.М. Митяєва, М.Ф. Степко, В.Д. Шадріков та ін.

Завдання статті проаналізувати психолого-педагогічну літературу, розкрити методологічні підходи до проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання рухливих і національних ігор у професійній діяльності. Для досягнення поставленої мети використано такі загальнонаукові методи: аналіз, систематизація й узагальнення даних наукових джерел. Робота виконана відповідно до плану НДР Державного вищого навчального закладу «Запорізький національний університет».

Виклад основного матеріалу. Спираючись на типологічну теорію професійного розвитку Y. Holland [2] нами були визначені методологічні підходи до професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури до використання рухливих і національних ігор у професійній діяльності: системнимний, аксіологічний, адаптаційний, особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний, контекстний, компетентнісний.

Системний підхід нами виділений у зв'язку з тим, що процес підготовки студентів має пролонгований характер, передбачає поетапне засвоєння умінь реалізації поставлених завдань, а також засвоєння знань і формування умінь в проведенні рухливих і національних ігор. М.В. Ніл зазначає, що системний підхід у «технології» навчання являє собою особливий метод дослідження, що застосовується для знаходження ефективних способів вивчення, планування та організації педагогічних ситуацій на практиці [5]. Т.О. Ільїна відмічає, що західні дослідники по-різному визначали межі функціонування системного підходу. Англійський журнал «Наочне навчання» пропонував визначати системний підхід як принцип програмового навчання, американські вчені вважали, що «системний підхід являє собою застосування методики програмування до різноманітних ситуацій навчання з використанням різних способів подання навчальної інформації (за допомогою фільмів, діафільмів, звукозаписів)».

Системний підхід, як зазначає І.Ю. Карпюк в організації дозволяє прогнозувати результат діяльності кожного студента не скільки в освоєнні ним конкретної вправи, скільки в якісних змінах відповідних психофізіологічних структур його

організму. При цьому оволодіння руховими уміннями і навичками залишається для студента важливим, але як проміжний результат на шляху досягнення поставленої мети [8]. У сучасних умовах аксіологічний підхід є одним з основних методологічних принципів професійної підготовки майбутніх педагогів. Сьогодні цілеспрямований розвиток особистості, ефективне професійне становлення студентів неможливо здійснювати без визначення соціокультурних цінностей.

Аксіологічний підхід нами був застосований тому, що сприяє здійсненню професійної діяльності як особово-значущій цінності майбутніх учителів фізичної культури, напрацюванню у них потреби в оволодінні знаннями про цінності професійної діяльності, уміннями зіставляти засвоєні професійні цінності з актуальною системою цінностей і перетворювати наявне ставлення до професійної діяльності в ціннісне. Сутність аксіологічного підходу, як вважає Т. Садова до підготовки спеціаліста полягає в орієнтації професійної освіти на формування в студентів системи загальнолюдських і професійних цінностей, що визначають їхнє ставлення до світу, до своєї діяльності, до самого себе як людини і професіонала [14, с. 64].

У запропонованій В. Сластьоніним і Г. Чижаквою ієрархії цінностей освіти виділяються домінуючі (знання, пізнавальна діяльність, пізнавальна активність, спілкування), нормативні (стандарты, моральні норми), стимулювальні (педагогічні методики, технології, засоби контролю), супутні (спрямовані на якість пізнання: навчальні вміння, розуміння предметів і явищ, що вивчаються) цінності, які тісно пов'язані між собою і в сукупності складають підґрунтя педагогічної аксіології. Адаптаційний підхід, на думку, Н.О. Красноборової являє собою принцип, який ставиться в основу вивчення різних сторін освітньої діяльності. Оскільки освітня діяльність являє собою сукупність великого числа факторів внутрішнього і зовнішнього порядку, що впливають на школяра, методи оцінки цього впливу повинні мати адекватний з точки зору адаптаційного підходу характер комплексного та інтегрального дослідження [9].

Адаптаційний підхід вимагає для його освоєння розробки принципів систематизації рухливих і національних ігор, на основі яких здійснюється попередній етап підготовки до використання їх в педагогічній діяльності. Його основою є триєдність систематизуючих чинників: 1) з точки зору основної цільової спрямованості педагогічних завдань: (виховання фізичних здібностей у грі; виховання морально-вольових якостей у грі; застосування ігор в урочній та в позаурочній формах фізичного виховання; відновно-реабілітаційні заходи (в іграх слід застосовувати вправи, що сприяють формуванню правильної поведінки); застосування ігор зі спортивною спрямованістю (вміння самостійно підібрати комплекс ігор: відповідно до виду спорту на розвиток певних фізичних якостей для певного віку, для формування рухових дій та технічно-тактичної підготовки); здійснення міжпредметних зв'язків (проведення ігор у поєднанні з проблемними і творчими завданнями інших шкільних предметів); 2) з точки зору особливостей контингенту: добір ігор для дітей різного віку, при цьому враховувати: вікові особливості, фізичний розвиток, фізичну підготовленість і стан здоров'я. З огляду на все перераховане, потрібно вміти модифікувати гру стосовно конкретного контингенту або самостійно розробити яку-небудь рухливу гру з конкретним педагогічним завданням; провідний тип ставлення до світу рухових дій відповідно до віку (освоєння рухів для дошкільника, вдосконалення рухових дій для школяра); 3) з точки зору організаційно-методичних особливостей: місце гри в системі уроків фізичної культури та на окремому уроці; регламентація гри (уточнення, адаптація правил стосовно контингенту тих хто займається); матеріальні умови, необхідні і достатні для її проведення.

Цільовими установками адаптації рухливих ігор, як вважає А.М. Савіна стосовно завдань конкретного тренувального заняття можуть стати й адаптація до них конкретних рухливих ігор. Необхідно навчити студентів: розвитку конкретних фізичних якостей; загальної фізичної підготовки; психологічному відновленню; фізичної реабілітації; фізичної рекреації; психологічної рекреації; культмасових заходів; розвитку тактичного мислення та арсеналу технічних засобів; розвитку творчої індивідуальності; розвитку культури спілкування; розвитку здатності до взаємодії в групі. Перехід до культури освіти, як стверджує Є.Л. Жарікова передбачає перехід до адаптаційної спрямованості процесу використання рухливих ігор, коли в структурі будь-якої рухливої гри при збереженні її цілісності лише акцентуються моменти, найбільш характерні для реальної чи майбутньої професійної діяльності. При цьому при адаптаційному підході – на відміну від редукції вільних ігор до ігор-вправ, ігор-завдань і т.д. [7]. Засвоєння рухливої гри, її сюжетного вмісту і організаційно-методичного забезпечення, вважає Т.В. Михайлова, можна вважати завершеним лише при формуванні в майбутнього педагога уміння адаптувати її до цільової установки і на рекреативно-оздоровчу і культурно-масову спрямованість.

Особистісно-орієнтований підхід пов'язаний з конструюванням такої освіти, у якій створюються умови, що забезпечують розвиток особи майбутнього учителя фізичної культури. Особистісно орієнтований підхід, з одного боку, вимагає врахування вікових особливостей студентів і якісних характеристик психічних процесів, що відбуваються в особистості студентів, з іншого – визначає основні положення відбору змісту освіти, відповідно до яких навчальний матеріал повинен бути суб'єктивно значущий для студента і стимулювати його до самоцінної освітньої діяльності, яка переходила б у самоосвіту, саморозвиток, а організація навчального матеріалу повинна відповідати логіці і методології наукового пізнання [11]. Як зазначає А.Л. Сембрат, «особистісно-орієнтований підхід» доцільно розглядати «як важливий психолого-педагогічний принцип та методологічний інструментарій, основу якого становить сукупність вихідних концептуальних уявлень, цільових установок, методико-психодіагностичних та психолого-технологічних засобів, які забезпечують більш глибоке цілісне розуміння, пізнання особистості дитини і на цій основі – її гармонічний розвиток в умовах існуючої освітньої системи» [15, с. 57]. Загальноновизнаним у педагогіці є особистісно-діяльнісний підхід, згідно з яким студент є активним суб'єктом навчально-виховного процесу. В. Лозова підкреслює діалектичну єдність особистісного і діяльнісного підходів у педагогіці. Якщо особистісний підхід вимагає визнання особистості як продукту соціально-культурного розвитку, носія культури, її унікальності, інтелектуальної та моральної свободи, права на повагу, що передбачає опору на природний процес саморозвитку здібностей, самовизначення, самореалізацію, самоствердження, створення для цього відповідних умов, то діяльнісний підхід спрямований на таку організацію суб'єкта, у якій би він був активним у пізнанні, праці, спілкуванні, своєму особистісному розвитку [10, с. 96].

Особистісно-діяльнісний підхід нами був виділений тому, що орієнтований на становлення професійної позиції суб'єктів освіти в процесі багатообразної професійної діяльності, а також обумовлює використання в навчальному процесі таких форм і методів навчальної діяльності, педагогічних технологій і методик, які забезпечують підготовку компетентного фахівця, що володіє високою кваліфікацією. *Особистісно-діяльнісний підхід* дозволяє підвищити мотивацію студентів до засвоєння дисципліни «Рухливі і національні ігри з методикою викладання» і забезпечити творче ставлення до вирішення педагогічних завдань в ході занять. Усе більшого визнання в системі професійної освіти набуває контекстний підхід. На наш погляд, це обумовлено тим, що цей підхід заснований на кращих традиціях педагогіки і психології з урахуванням емпіричного досвіду вчителів-практиків. У 2002 році в США вийшла монографія Е. Джонсон «Контекстне викладання й учіння». Автор зазначає, що «контекстне викладання й учіння залучає студентів у значущу для них діяльність, яка сприяє зв'язку академічного знання з контекстом ситуації реального життя [3, с. 3]». Необхідність контекстного підходу для професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання обумовлюється єдністю її теоретичної і практичної складової.

Контекстний підхід нами був застосований тому, що передбачає побудову педагогічної освіти в контексті реальної педагогічної діяльності, що дозволяє відтворити різні компоненти професійного середовища і пов'язані з ними вимоги до особи педагога. Як показує аналіз досвіду освітніх систем багатьох європейських країн, одним із шляхів оновлення змісту освіти й навчальних технологій, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового освітнього простору є орієнтація навчальних програм на компетентнісний підхід та створення ефективних механізмів його запровадження. Науковці європейських країн вважають, що набуття молоддю знань, умінь і навичок спрямовано на вдосконалення їхньої компетентності, сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню в неї здатності швидко реагувати на запити часу [12, с. 3].

Компетентнісний підхід нами був виділений тому, що визначає формування особистісних і професійних якостей, які забезпечують успішність застосування отриманих знань, умінь і навичок у різних сферах соціальної практики, і детермінує необхідність постійного саморозвитку. Він виступає цілеутворюючим компонентом, що орієнтує систему освіти на підготовку компетентного фахівця як мети і результату навчальної діяльності. В. Grum, I. Voinar стверджують, що професійна освіта в сфері фізичної культури повинна розвивати біхевіористичну компетентність, яка передбачає наявність розумових і психологічних установок особистості для вирішення конкретних життєвих проблем. Враховуючи те що, саме розумові й психологічні установки є основною перетворювальною діяльністю вчителя фізичної культури, в основу його професійної підготовки повинно бути покладено розуміння духовно-фізичної сутності фізичної культури у єдності її соціокультурного й соматопсихічного компонентів при проведній ролі першого [1, 6]. Такий підхід, як вважає W. Laporte до формування фізичної культури майбутнього вчителя та її складової – соціокультурної компетентності є доцільним у реалізації компетентного підходу, оскільки він дозволяє співвіднести всі характеристики компетентності, зокрема і соціокультурної, зі сторонами праці вчителя, – власне педагогічною діяльністю, педагогічним спілкуванням, поєднати в організовану систему пізнавальні ставлення та практичні навички, емоції, психологічні якості, які проявляються в діяльності особистості [4].

ВИСНОВКИ. В ході проведеного дослідження при визначенні методологічних підходів враховувалися особливості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Це забезпечило можливість застосування в нашому дослідженні в єдності системного, аксіологічного, адаптаційного, особистісно-орієнтованого, особистісно-діялісного, контекстного та компетентнісного методологічних підходів.

ПЕРСПЕКТИВА ДОСЛІДЖЕННЯ: реалізація зазначених підходів передбачає використання сукупності педагогічних принципів, які знаходяться в основі пропонуванних педагогічних дій, методи, які використовуються в процесі діяльності, а також змістовно-пізнавальна складова підготовки студентів до використання рухливих і національних ігор у професійній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Crum B.I. Convention thought and practice in physical education problems of teaching and implications of change / B.I. Crum. – Quest, 1998. – vol. 45. – P. 17-23.
2. Holland Y.L. Explorations of a theory of vocational choice / Y.L. Holland // Journal of Applied Psychology. – 1968. – vol. 52. – № 1. – P. 45-52.
3. Johnson Elaine B. Contextual Teaching and Learning / E.B. Johnson // Corwin Press, INC. A Sage Publications Company. Thousand Oaks. – California, 2002. – 196 p.
4. Laporte W. Physical Education in the European Union in a harmonization process in EUPEA / W. Laporte // News letter. – 1999. – vol. 4. – P. 47-51.
5. Neil M.W. An operational and systems approach to research tegy in educational technology / M.W. Neil // Aspects of educational technology. – 1970. – vol. 111. – L.
6. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area / I. Voinar // Physical Education and Sport Pedagogy. – 2011. – vol. 17 (1). – P. 44-50.
7. Жарикова Е.Л. Программно-методическое обеспечение курса подвижные игры в системе подготовки специалистов в вузах физкультурного профиля : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры» / Е.Л. Жарикова ; Рос. гос. академия физ. культ. – Москва, 1996. – 17 с.
8. Карпюк І.Ю. Експериментальна модель організації навчальних занять фізичним вихованням на основі системного підходу / І.Ю. Карпюк – Режим доступу до ресурсу : http://novyn.kpi.ua/2009-1/04_Karpjuk.pdf
9. Красноборова Н.А. Психологические и психофизиологические механизмы реализации адаптационного подхода в условиях начальной школы : дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07 / Н.А. Красноборова – Ижевск, 2006. – 153 с.

10. Лозова В. Стратегічні питання сучасної дидактики / В. Лозова // Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні. – Харків: ОВС, 2002. – Ч.1. – С. 96-97.
11. Михайлова Т.А. Профессиональная подготовка будущего учителя физической культуры в процессе педагогической практики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Т.А. Михайлова. – Челябинск, 2004. – 24 с.
12. Овчарук О.В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О.В. Овчарук – Режим доступу до ресурсу : www.undp.org.ua/files/en_33582maket_competence_eng_ost.pdf
13. Проект Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр. – Офіційне видання Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2011. – 32 с.
14. Садова Т. Аксіологічний підхід у системі педагогічної методології / Т. Садова // Дошкільна освіта. – 2010. – № 1(27). – С. 63-69.
15. Сембрат А.Л. Историчний аспект особистісно орієнтованого підходу у вихованні / А.Л. Сембрат // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 14. – С. 51-57.

УДК 378.126

Глазунов С.І.

Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ І СПОРТУ

Розглядаються актуальні аспекти вдосконалення методичної компетентності викладача фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, його підготовки до навчальних занять із "прикладних" розділів фізичної підготовки, особливості їх організації та проведення. Аналізуються основні фактори підвищеної відповідальності викладача під час проведення занять із "прикладних" розділів фізичної підготовки, а також фактори методичної сфери, що дозволяють успішно розв'язувати специфічні педагогічні завдання.

Ключові слова: викладач, методична компетентність, підготовка, прикладний, фактор, фізичне виховання.

Глазунов С. И. Некоторые аспекты совершенствования методической компетентности преподавателя физического воспитания, специальной физической подготовки и спорта. Рассматриваются актуальные аспекты совершенствования методической компетентности преподавателя физического воспитания, специальной физической подготовки и спорта, его подготовки к учебным занятиям по "прикладным" разделам физической подготовки, особенности их организации и специфика проведения. Анализируются основные факторы повышенной ответственности преподавателя при проведении занятий по "прикладным" разделам физической подготовки, а также факторы методической сферы, которые позволяют успешно решать специфические педагогические задачи.

Ключевые слова: преподаватель, методическая компетентность, подготовка, прикладной, фактор, физическое воспитание.

Glazunov S. I. Some aspects of improving methodical competence of the teacher of physical education, special physical training and sports. This article considers the actual aspects of improving methodical competence of the teacher of physical education, special physical training and sport, his preparation for "applied" sections of physical training, the features of their organization and conduct. There is clarified the meaning of the term a "methodical competence of the teacher of physical education, special physical training and sport". It is understood as integral indicator of teacher's readiness for effective practical implementation of educational, scientific, methodical, mass sports work measures and which provides an implementation and fulfillment of educational, pedagogical objectives, personal development and self-improvement of the teacher. There are analyzed basic factors of teacher's increased responsibility in the field of the physical training, special physical training and sports during lessons of the "applied" sections of physical training. The external factors take into account the specificity of the training sessions because of their strong dependence on logistics, weather, personnel readiness etc. The internal factors take into account the complicated ability of cadets (or officers) to carry out the applied exercises and actions due to complex nature of movements, high loads of diversified directions, increased risk of injury to personnel etc. The influence of psychological factor is explained by the real professional demand of cadets (or officers) feeling free at applied skills and abilities, meeting their interest to carry out applied actions during physical improvement exercises. The factors of methodological areas are examined; they enable successful solution of a specific pedagogical task, namely: verbal and nonverbal communication abilities, persistent development and systematic training of pedagogic techniques, planning and the didactical understanding of the future lesson's content, personal physical improvement of the teacher of physical training, special physical training and sport.

Key words: teacher, methodical competence, training, applied, factor, physical education

У світлі останніх воєнних конфліктів у світі значна увага приділяється підготовці військових фахівців. Ключовою особою у підготовці курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів є викладач, який виконує функції продукування, передання, поширення знань, формування в того, хто навчається, уміння й усвідомлення необхідності навчатися упродовж усього життя. Зміна освітньої парадигми потребує підвищення якості підготовки викладача, що